

۱۳۵۳۰۸
ش ۵

به نام هستی بخش

ناخود آگاه و پیچیدگی‌های درون ما

گردآوری و تالیف:

سیدعلیرضا پور میرجعفری فیروزآبادی

نشر آفشید

سرشناسه	پورمیرجعفری فیروزآبادی، سیدعلیرضا، ۱۳۵۸ -
عنوان و نام پدیدآور	ناخودآگاه و پیچیدگی‌های درون ما / گردآوری و تألیف: سیدعلیرضا میرجعفری فیروزآبادی.
مشخصات نشر	تهران: افشید، ۱۳۹۴.
مشخصات ظاهری	۳۰۴ ص.
شابک	۹۷۸ - ۶۰۰ - ۹۲۸۱۹ - ۹ - ۲
وضعیت فهرست‌نویسی	فیا.
موضوع	ناخودآگاهی - اختلالات شخصیتی - شناخت‌درمانی.
رده‌بندی کنگره	۱۳۹۴ ن ۲ پ ۹ / BF ۳۱۵
رده‌بندی دیویی	۱۵۴ / ۲
شماره کتابشناسی ملی	۳۹۳۳۴۸۳

ناشر همکار

ناخودآگاه و پیچیدگی‌های درون ما

سیدعلیرضا پورمیرجعفری فیروزآبادی

ویراستار: مسعود صلاحی

طراح روی جلد: محسن شجاعی

امور فنی و هنری: شهیر

نوبت چاپ: اول - پائیز ۹۴

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

لایتنوگرافی: صاحب

چاپ و صحافی: گنج شایگان

قیمت: ۱۷۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸ - ۶۰۰ - ۹۲۸۱۹ - ۹ - ۲

تهران، شهر جدید پردیس، فاز دو، ساختمان فجر، طبقه دوم

تلفن: ۸۸۹۱۴۷۷۱

حق چاپ محفوظ است.

فهرست

۵	پیشگفتار.....
۱۱	ناخودآگاه.....
۸۰	ادیان و مذاهب.....
۸۷	سیاست.....
۹۴	اجتماع.....
۱۱۷	انقلاب.....
۱۲۹	تبلیغات.....
۱۶۱	نقاشی ناخودآگاه.....
۱۹۵	فرهنگ.....
۲۰۳	زبان.....
۲۲۰	خواب.....
۲۴۴	رؤیا.....
۳۱۰	سخن آخر.....
۳۱۱	منابع و مآخذ.....

پیشگفتار

هر رفتاری یکباره و بی جهت نمایان نمی‌شود، رفتار انسان یا علت فیزیولوژیک دارد که در این صورت تغییرات هورمونی باعث شکل‌گیری آن می‌شود، یا ممکن است علت جسمانی داشته باشد، که در این صورت آسیب‌های بدنی زمینه‌ساز نگرش‌های آدمی و شکل‌گیری رفتارها می‌شود، و یا این که ناخودآگاه یا تجربیات تلخ و شیرینی که خاطرات انسان را تشکیل می‌دهد، عامل شکل‌گیری رفتار انسان می‌شود. آثار بسیاری در زمینه روان‌شناسی تاکنون به رشته تحریر در آمده است که هدف کلی آن‌ها شناخت انسان و پی بردن به چرایی رفتار وی بوده است. هدف از تالیف این کتاب آن است که خوانندگان را به طور اجمالی با قسمت‌هایی از رفتار انسانی، علت بروز آن‌ها و همچنین با ضمیر ناخودآگاه ذهن بشر آشنا سازد. علاوه بر این، خواستم که خوانندگان را با دیدگاه‌ها و نظرات و تئوری‌های افرادی که در این زمینه به تحقیق پرداخته‌اند آشنا نمایم. در این کتاب سعی شده تا مطالبی از قرآن - این کتاب آسمانی که برای هدایت بشریت بر پیامبر خدا حضرت محمد(ص) نازل شده است - برای تکمیل موضوع آورده شود. این کتاب فعالیتی تحقیقاتی است که در حوزه‌ی شناخت رفتار انسان صورت پذیرفته است. این اطلاعات را به عزیزانی تقدیم می‌کنم که به علم روان‌شناسی و شناخت انسان علاقه دارند. براساس مطالعاتی که در این حوزه انجام داده‌ام، چه بسا متونی بوده است که به شیوه تحت لفظی ترجمه شده‌اند،

متونی که برای بعضی از افراد که نا آشنا به این علم هستند و به خصوص خود بنده نیز درک آن مشکل بوده است. در این موارد، مفاهیم به شکل ساده و طبقه‌بندی شده در این مجموعه ارائه شده تا برای عموم مردم قابل فهم باشد. آشکار است که فهم درست و دقیق پدیده‌های مورد بررسی در حیطه علوم انسانی، بدون مشخص ساختن چهارچوب طبقه‌بندی مقوله‌های مورد مطالعه، پیامدهایی این چنین خواهد داشت: سردرگمی در انبوهی از اطلاعات؛ تلف شدن وقت؛ درک نادرست از مسائل موجود؛ و ناتوانی برای کاربرد صحیح یافته‌های علمی در زمینه‌ی مورد نیاز. فقدان آگاهی از مسائل بازگو شده سبب می‌شود تا افراد، نا آگاهانه آسیب‌های جبران‌ناپذیری به خود و به دیگران وارد آورند. امید است این مجموعه گردآوری شده مورد استفاده اهل فن و افرادی واقع شود که علاقه به مطالعه در حوزه روان‌شناسی و شناخت انسان را دارند. در این اثر در کنار مطالب تئوری، مسائل کاربردی و قابل ملموس بیان می‌شود و جنبه علمی و عملی روان‌شناسی مثل دو روی سکه برای خوانندگان بازگو خواهد شد. نقش اینجانب در معرفی جنبه‌های مختلف ناخودآگاه این است که واقعیاتی که از مطالعه به وجودشان پی برده‌ام را بیان نمایم و سعی بر آن شده تا سلیقه شخصی خود را در این کتاب لحاظ ننمایم. گرچه پیشینه ناخودآگاهی وجود دارد که سمت و سویی به نوشته‌هایم داده است و این پیشینه ناخودآگاه فقط در نوشته‌های اینجانب وجود ندارد، بلکه رد پایی از این پیشینه را می‌توان در نوشته‌های سایر نویسندگان نیز مشاهده نمود، زیرا نویسنده و یا محققى که به نوشتن و تحقیق مشغول می‌شود بر مبنای سلیقه‌های ضمیر ناخودآگاه خویش به نوشتن و تحقیق می‌پردازد. در ادامه مطالب این کتاب، برخی از یافته‌های کلیدی روان‌شناسی ناخودآگاه تشریح می‌شود. این اطلاعات واقعاً مجذوب کننده است و مطمئناً مورد علاقه شما واقع خواهد شد، پس خودتان را

آماده کنید تا چشم‌انداز جدیدی در برابرتان گشوده شود. مطالب ارائه شده در این کتاب علت رفتار افراد را هم در تنهایی و هم در گروه نشان می‌دهد، و همچنین نگرش افراد را در پذیرفتن یا رد عقیده‌ای بازگو می‌نماید. به همین دلیل مطالب ارائه شده پلی ارتباطی است میان روان‌شناسی کلاسیک و روان‌شناسی مدرن (که به شکل گسترده‌ای گسترش یافته است). با توجه به این که مطالب ارائه شده چرایی رفتار افراد را مورد کنکاش قرار می‌دهد، پس به زندگی روزمره شما مربوط می‌شود و می‌تواند به عنوان مرجعی باشد که ممکن است بارها و بارها به آن رجوع نمایید؛ بنابراین به این کتاب می‌توانید همچون یک کتاب مرجع و یک راهنمای علمی برای رفتار خود و دیگران بنگرید.

خوانندگان پس از مطالعه این کتاب می‌توانند رفتار خود و دیگران را مورد بررسی قرار دهند و به چرایی رفتار خود و دیگران پی ببرند، و در ادامه متوجه خواهند شد که باید قضاوت درستی نسبت به رفتار دیگران داشته باشند و همچنین می‌توانند رفتار خود را اصلاح نمایند. در این مجموعه فصلی به عنوان «مشکلات روان‌شناختی» ذکر شده است. این فصل رفتارهای نادرست افرادی را مورد بررسی قرار می‌دهد که در آینده برای دیگران مشکلات روانی ایجاد می‌نمایند.

در این جا لازم می‌دانم از آقایان دکتر محمد رضا نیکخو و هامایاک آوادیس یانس تشکر نمایم، که با تلاش و زحمت خویش با ترجمه‌ی کتاب «اختلال‌های روانی انجمن روان‌شناسی آمریکا» (DSM-IV-TR) افق تازه‌ای را در برابر چشمانم گشودند. همچنین خاطر نشان می‌سازم که بیشتر مطالب ارائه شده در قسمت مشکلات روان‌شناختی از این کتاب اتخاذ شده است. امید است پس از مطالعه این کتاب، شناختی نسبت به رفتارمان به دست آوریم و با نوع عملکرد خویش مانع بروز مشکلات روانی در خود شویم و بتوانیم محیط سالمی را در اجتماع برای رشد افراد به

وجود آوریم.

بحث را با سؤالی ادامه خواهیم داد: «آیا اصولاً تصمیم‌گیری عاری از خطا امکان‌پذیر است؟» پاسخ ما، هم آری است و هم نه. چون ما ماشین پردازش‌گر اطلاعاتی مطلقاً کاملی نیستیم، ظرفیت‌های شناختی ما نیز حد و مرزی دارد. با این‌که ما در حجم عظیمی از اطلاعات محصور هستیم، غالباً به حداقل فعالیت‌های شناختی ممکن در هر موقعیتی قناعت می‌کنیم. با مطالعه این کتاب خواهیم آموخت که چه عواملی بر تصمیم‌گیری‌مان تأثیرگذار است و همین عوامل است که معمولاً باعث می‌شود تصمیم درستی نگیریم.

شیوه‌ی استفاده از این کتاب

شما کیستید؟ سؤالی که شاید ذهن همه‌ی شما را مشغول کرده باشد. به‌راستی شما زمانی که با این سؤال روبه‌رو می‌شوید چه پاسخی می‌دهید؟ با این‌که افراد دارای خلق و خوی گوناگونی هستند و شخصیت هر فردی متمایز از الگوی شخصیتی افراد دیگر است، ولی هر یک از افراد دارای جنبه‌هایی هستند که دیگران هم در آن مشترکند. این مقوله‌های آشنا شامل موارد زیر می‌شود: جنسیت فرد (زن، مرد، دختر، پسر)، نوع رابطه خویشاوندی (خواهر، برادر، مجرد، متأهل، مطلقه)، شغل (پزشک، مهندس، روان‌شناس، کاسب، فروشنده)، نوع سرگرمی (ورزشکار، ماهیگیر، نوازنده، نقاش)؛ دل‌مشغولی‌های سیاسی و ایدئولوژیک (فمینیست، طرفدار محیط زیست، دموکرات، جمهوری خواه، مشروطه‌خواه)؛ ویژگی‌هایی که به افراد نسبت داده می‌شود و دست کم دلخواه بعضی از افراد نیست (بی‌خانمان، دارای اضافه وزن، همجنس‌گرا، دارای اعتیاد)، و گرایش‌های مذهبی (یهودی، مسلمان، مسیحی، سنی، شیعه، کاتولیک). این دسته‌بندی‌های گوناگون رابطه تنگاتنگی با روابط

میان فردی ما دارند. این دسته‌بندی‌ها، گویای آنند که ما در چه ویژگی‌هایی با دیگران مشترک یا متفاوت هستیم. فردی که به یک گروه بیشتر شبیه باشد به همان نسبت احتمال تعلق وی به آن گروه بیشتر است. برای تعلق پیدا کردن به یک گروه، تا حدودی تغییر ضروری است. سعی ما در تدوین کتاب بر آن بوده است که هر فصلی به شکل مستقل بررسی شود.

کتاب شامل فصل‌های زیر است:

۱. ناخودآگاه
۲. دین و مذاهب
۳. سیاست
۴. اجتماع
۵. انقلاب
۶. تبلیغات
۷. نقاشی ناخودآگاه
۸. فرهنگ
۹. زبان

علاوه بر این، سعی شده است که فصول ارائه شده با رویکرد ناخودآگاه و شیوه‌ی عملکرد فرد مورد بررسی قرار گیرد. مطمئناً خوانندگان برداشت‌های متفاوتی از این مجموعه خواهند داشت و شاید هم در هنگام چاپ و یا ترجمه به زبان‌های مختلف، قسمت‌هایی از آن سانسور شود، ولی امید است این اتفاق روی ندهد تا اصل مطلب ادا شود.

در تقسیم‌بندی مطالب به فصول مختلف، سعی ما بر آن بوده تا موضوعاتی که از لحاظ مفهومی در ارتباط با یکدیگر هستند، در یک سرفصل قرار گیرند؛ همچنین مباحثی که در هر فصل ارائه شده علاوه بر نزدیکی مضامین آن با سرفصل مربوطه، از تباثی نیز با سایر سرفصل‌ها

دارد. به عنوان مثال مطلبی در سرفصل اجتماع ذکر شده است، با این‌که مطلب ماهیت اجتماعی دارد، در عین حال ماهیت فرهنگی و یا ناخودآگاهی نیز می‌تواند داشته باشد. پس برای درک بهتر مفاهیم ارائه شده، بهتر است کل مجموعه مورد مطالعه قرار گیرد و با نگرش علمی و منظم، هر فصلی در ارتباط با فصول قبلی مطالعه شود.

شاد و سربلند باشید

سیدعلیرضا پورمیرجعفری فیروزآبادی - تابستان ۹۴

Sapf 2538@gmail.com